

UNITAT 1

LA GESTIÓ ECONÒMICA EN L'EXPEDIENT DE CONTRACTACIÓ

CONTINGUTS

1. Introducció
2. Normativa economicopressupostària d'aplicació
3. Conceptes amb contingut econòmic en la Llei 9/2017, de contractes del sector públic. Valor estimat, pressupost base de licitació i preu
4. Classificació dels contractes en funció de la quantia
5. L'expedient de contractació. Obligacions de caràcter pressupostari en la Llei 9/2017. Fases d'execució del pressupost i correlació en l'expedient de contractació

OBJECTIUS

1. Conèixer la correlació de les fases d'execució del pressupost de despeses amb les fases de tramitació i execució de l'expedient de contractació.

Autor/a: M. Matilde Martínez Montero

Data d'elaboració: març de 2021

Aquesta obra es difon mitjançant la llicència [Creative Commons Reconocimiento-NoComercial-CompartirIgual 4.0 Internacional License](#).

1. Introducció

La Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic (d'ara endavant LCSP), obliga a la tramitació d'un expedient per formalitzar els contractes del sector públic, expedient que es regula en diversos articles de la llei amb un caràcter formalista.

En aquest curs, exposarem com s'adapta la formació de l'expedient de contractació a les successives fases d'execució del pressupost, de manera que, sens perjudici que es descriguin els principals tràmits administratius, es tractarà d'incidir, en major mesura, en els aspectes financers de les despeses contractuals.

El contracte administratiu és un dels principals instruments d'execució del pressupost de despeses de qualsevol Administració, utilitzat per implementar les polítiques tant europees com nacionals en matèria social, mediambiental, d'innovació i desenvolupament, de promoció de les PIME i de defensa de la competència.

En la tramitació de l'expedient de contractació ha de perseguir-se en tot moment l'eficiència en la despesa pública i el respecte als principis d'igualtat de tracte, no-discriminació, transparència, proporcionalitat i integritat.

D'acord amb les dades de la Junta Consultiva de Contractació Administrativa sobre l'activitat contractual de la CAIB, un 30 % del pressupost de despeses de capítols 2 (despeses corrents) i 6 (inversions reals) del pressupost de la CAIB s'executa mitjançant l'adjudicació de contractes subjectes a l'LCSP.

2. Normativa economicopressupostària d'aplicació

El procediment d'execució de la despesa és un procediment administratiu integrat per una sèrie d'actes de gestió, intervenció i comptables orientats a la finalitat d'executar les despeses.

Els principals instruments d'execució de la despesa pública són els contractes (laborals, patrimonials, subjectes a l'LCSP, altres contractes privats), les subvencions, les transferències, els convenis, les sentències, les indemnitzacions, etc.

L'article 133.4 de la CE consagra el principi de legalitat financera, d'acord amb el qual «les administracions públiques només podran contreure obligacions

financeres i realitzar despeses d'acord amb les lleis». L'aplicació d'aquest principi a les despeses públiques no es concreta únicament en la necessària disposició del crèdit que les lleis de pressuposts autoritzen amb caràcter anual, sinó que exigeix, a més, que les normes estableixin el procediment mitjançant el qual l'Administració pugui realitzar les despeses públiques.

L'art. 32 de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària, defineix el pressupost com l'expressió xifrada, conjunta i sistemàtica dels drets i les obligacions a liquidar durant l'exercici per part de cadascun dels òrgans i entitats que formen el sector públic.

En l'àmbit autonòmic, la Llei 14/2014, de 29 de desembre, de finances de la CAIB, regula, entre altres aspectes, el règim pressupostari de la CAIB en l'article 26: les obligacions economicofinanceres de la Comunitat Autònoma neixen de la llei, dels negocis jurídics i dels actes o fets que, segons dret, les generin.

En aquest curs ens centrarem en l'estudi del contracte com a principal instrument d'execució de la despesa pública.

3. Conceptes amb contingut econòmic en la Llei 9/2017, de contractes del sector públic. Valor estimat, pressupost base de licitació i preu

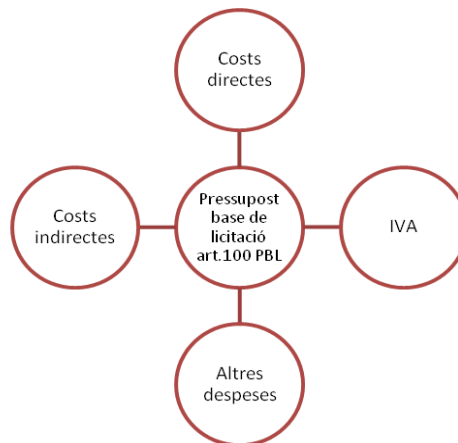
3.1. Pressupost base de licitació

El pressupost base de licitació és el límit màxim de despesa que en virtut del contracte pot comprometre l'òrgan de contractació, inclòs l'impost sobre el valor afegit.

Ha de ser adequat als preus del mercat. L'LCSP prevé a l'òrgan de contractació perquè no pagui ni de més ni de menys per les obres, els subministraments i els serveis, sinó un preu que no sigui diferent al que normalment es valora en el mercat entre parts que són independents.

La manera de determinar el pressupost de licitació és la mateixa per la qual es determini el preu del contracte, és a dir, mitjançant unitats de execució o a tant alçat. En el cas que es determini per unitats d'execució, s'ha d'establir un pressupost màxim de despesa. S'ha de desglossar en costos directes i indirectes i altres eventuals despeses calculades per determinar-lo.

En els contractes en què el cost dels salaris de les persones emprades per executar-lo formi part del preu total del contracte, el pressupost base de licitació ha d'indicar de manera desglossada i amb desagregació de gènere i categoria professional els costos salarials estimats a partir del conveni laboral de referència. Sobre la desagregació de gènere el Tribunal Administratiu Central de Recursos Contractuals ha fixat la doctrina sobre els supòsits en els quals és procedent aquesta desagregació.¹

3.2. Valor estimat

Segons l'article 101 de l'LCSP, el valor estimat del contracte és l'import total pagador, IVA exclòs, incloent-hi qualsevol opció eventual, les pròrrogues i les modificacions. És a dir, el valor estimat s'ha d'entendre com una estimació de tots els compromisos econòmics que poden derivar del contracte, tant si finalment es donen com si no, com és el cas de qualsevol opció, les pròrrogues i els possibles modificats (IVA exclòs).

PER A QUÈ SERVEIX EL VALOR ESTIMAT DEL CONTRACTE?

És fonamental per determinar el règim jurídic aplicable a la licitació i al contracte. En concret, serveix per fixar si un contracte és harmonitzat, així com el procediment de licitació i la seva publicitat. Sens dubte, és una xifra fonamental per aplicar correctament l'LCSP. El poder adjudicador ha d'evitar equivocar-se en calcular-lo.

QUÈ NO ÉS EL VALOR ESTIMAT DEL CONTRACTE?

[1http://www.obcp.es/monitor/la-desagregacion-de-los-costes-salariales-por-genero-debe-realizarse-obligatoriamente-en](http://www.obcp.es/monitor/la-desagregacion-de-los-costes-salariales-por-genero-debe-realizarse-obligatoriamente-en)

El valor estimat no s'ha de confondre amb els conceptes següents:

PREU DEL CONTRACTE: és la retribució del contractista, un preu cert, que s'abona en funció de la prestació executada i segons els pactes.

PRESSUPOST BASE DE LICITACIÓ: és el límit màxim de despesa que pot comprometre l'òrgan de contractació, incloent-hi l'IVA però sense considerar les pròrrogues i els possibles modificats. És la referència bàsica perquè els licitadors presentin les seves ofertes econòmiques.

COEFICIENT D'ADJUDICACIÓ: és un concepte per adjudicar i revisar contractes d'obra i es refereix al resultat de dividir l'import de l'oferta econòmica presentada per l'adjudicatari pel pressupost d'execució per contracta del projecte, exclòs el pressupost de l'estudi de seguretat i salut.

COM ES CALCULA EL VALOR ESTIMAT?

En el càlcul del valor estimat s'han de tenir en compte, com a mínim, els elements següents:

- Costos derivats de l'aplicació de les normatives laborals vigents.
- Altres costos que es derivin de l'execució material dels serveis, les despeses generals d'estructura i el benefici industrial.
- Qualsevol forma d'opció eventual i les eventuais pròrrogues del contracte.
- Primes o pagaments que s'hagi previst abonar als candidats o licitadors.
- Modificacions a l'alça previstes en el PCA (art. 204 i DA 33 LCSP).

Algunes definicions relatives als costos del contracte que convé tenir en compte són les següents:²

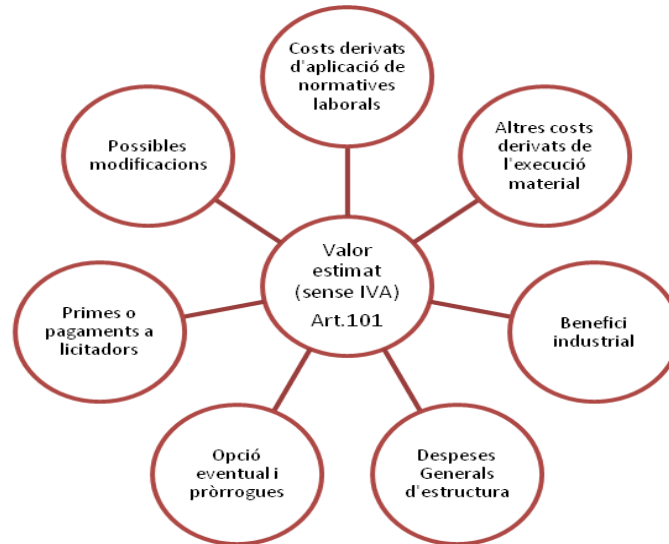
- «COST DIRECTE»: un cost directe és el que es vincula a l'activitat generada per l'execució d'un contracte, a través de les relacions del factor amb el procés productiu i aquest amb el contracte, en què és possible establir amb certesa la mesura tècnica i econòmica del consum (per exemple, hores de mà d'obra i unitats de materials). És a dir, són les unitats d'execució material (unitats d'obra) que s'apliquen en el desenvolupament de la prestació i que és possible mesurar.

² <http://auditoriadecostes.blogspot.com/2018/04/valor-estimado-del-contrato-y-calculo.html>

- «COSTS INDIRECTES DE PRODUCCIÓ»: són els que inclouen costos vinculats a factors productius consumits en el procés per un producte o servei que, perquè afecten el procés en conjunt, no poden ser mesurats tècnicament o econòmicament d'una manera precisa, i s'imputen als objectius de costos en funció d'alguna mena de repartiment. Són les denominades despeses generals de fabricació o de producció de l'obra, el subministrament o el servei.
- «RECÀRREC DE COSTS INDIRECTES DE FABRICACIÓ O DE PRODUCCIÓ»: és el percentatge del cost indirecte total de fabricació (o de producció del servei) que s'atribueix a cada unitat de «cost directe» (hora de mà d'obra o unitat de material) o «unitat d'execució material».
- «COST DE LA UNITAT D'OBRA»: és el cost elemental directe que s'obté de l'agregació de «cost directe» unitari i «recàrrec de costos indirectes de fabricació» —segons la definició de l'article 130 de l'RGLCAP, la qual equipara les obres i les prestacions dels contractes de serveis.
- «COST DIRECTE TOTAL»: és el producte del «cost de la unitat d'obra» pel nombre d'unitats aplicades en el contracte.
- «BENEFICI INDUSTRIAL»: en els termes establerts en l'LCSP/2017 i l'RGLCSP, és l'equivalent al «marge d'explotació» que s'obté en el compte de resultats d'una empresa i que es calcula com la diferència entre el «marge brut» i les despeses d'«explotació» o d'«estructura», abans de les despeses financeres, els resultats extraordinaris i l'impost sobre el benefici. Per tant, aquests tres darrers estan completament fora i al marge dels costos d'estructura, per la qual cosa el contractista hauria d'absorbir-los amb el «benefici industrial» o «marge d'explotació».
- «COST DE VENDES»: és el valor del cost de producció (cost directe i despeses generals de fabricació) de les unitats de producte o servei que ven. Cada empresa té llibertat per calcular el seu cost de venda, encara que l'abril de 2015, l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes va emetre una Resolució per la qual s'estableixen criteris per a la determinació del cost de producció en les empreses, amb la finalitat d'homogeneïtzar els criteris de valoració de les existències emmagatzemades en l'actiu del balanç, però que poden també ser una guia per calcular el cost de producció dels serveis.
- «DESPESES GENERALS D'ESTRUCTURA»: són les altres despeses d'explotació, que ha d'absorbir l'empresa amb el «marge brut» i que, encara que no estan vinculats amb les activitats de producció pròpiament dites, en general aporten alguna utilitat o benefici al producte o servei, com els costos de gestió de serveis centralitzats desenvolupats per una àrea central de l'organització per a les seves àrees secundàries. En aquests costos no s'inclouen, entre altres, ni les despeses financeres per la utilització de finançament aliè ni les provisions per cobrir impagaments de clients, ni de pèrdues extraordinàries, ni la quota de l'impost sobre benefici de les societats, etc.

- «MARGE BRUT» O DE «CONTRIBUCIÓ»: es calcula per la diferència en el valor de la venda (IVA exclòs) i el «cost de vendes». Les empreses no haurien de vendre els seus béns i serveis amb un «marge de contribució» negatiu, perquè com major sigui el volum de vendes, majors seran pèrdues. Almenys, han d'intentar aconseguir un «marge brut» positiu, encara que sigui mínim, per poder absorbir alguna quantitat de la resta de les despeses d'explotació o «despeses generals d'estructura».

3.3. Preu

És la retribució del contractista. Els contractes del sector públic tenen sempre un preu cert, que s'abona al contractista en funció de la prestació realment executada i d'acord amb els pactes. Ha de ser adequat per a l'acompliment efectiu del contracte.

Els òrgans de contractació han de vetlar perquè el preu sigui adequat per a l'acompliment efectiu del contracte, estimant-ne de manera correcta l'import, atès el preu general de mercat, en el moment de fixar el pressupost base de licitació i l'aplicació, si escau, de les normes sobre ofertes amb valors anormals o desproporcionats.

En els serveis en els quals el cost econòmic principal siguin els costos laborals, hauran de considerar-se els termes econòmics dels convenis col·lectius sectorials, nacionals, autonòmics i provincials aplicables al lloc de prestació dels serveis.

El requisit principal del preu dels contractes públics és que sigui cert, exigència que no deixa de ser un reflex de la regla establerta amb caràcter general en l'article 1544 del Codi civil, segons la qual en l'arrendament d'obres o serveis, cadascuna de les parts s'obliga a executar una obra o a prestar a l'altra un servei a preu cert. Tanmateix, aquesta exigència en l'àmbit del sector públic no només obeeix a la necessitat de fixar per endavant un element essencial del contracte, sinó també a la d'assegurar l'existència de cobertura pressupostària suficient per a l'obligació que es contraurà. No obstant això, amb caràcter excepcional es poden formalitzar contractes amb preus provisionals, respecte dels quals no serà possible en cap cas la revisió de preus, quan, després de la tramitació d'un procediment negociat, d'un diàleg competitiu, o d'un procediment d'associació per a la innovació, es posi de manifest que l'execució del contracte ha de començar abans que la determinació del preu sigui possible per la complexitat de les prestacions o la necessitat d'utilitzar una tècnica nova, o que no existeix informació sobre els costos de prestacions anàlogues i sobre els elements tècnics o comptables que permetin negociar amb precisió un preu cert.

El preu es pot formular de les dues maneres següents:

- Preus unitaris referits als diferents components de la prestació o a les unitats de la prestació que es lliurin o executin.
- A tant alçat a la totalitat o a part de les prestacions del contracte.

En relació amb els contractes de subministraments i serveis en funció de les necessitats, en els quals l'empresari s'obligui a lliurar una pluralitat de béns o a executar el servei de manera successiva i per preu unitari, sense que el nombre total de lliuraments o prestacions incloses en l'objecte del contracte es defineixi amb exactitud en el moment de formalitzar el contracte, per estar subordinades a les necessitats de l'Administració, la disposició addicional 33 de l'LCSP disposa que s'haurà d'aprovar un pressupost màxim.

En el cas que, dins de la vigència del contracte, les necessitats reals siguin superiors a les estimades inicialment, s'haurà de tramitar la modificació corresponent. A aquest efecte, s'haurà de preveure en la documentació que regeixi la licitació la possibilitat que pugui modificar-se el contracte a conseqüència de tal circumstància, en els termes prevists en l'article 204. La modificació esmentada ha de tramitar-se abans que s'esgoti el pressupost màxim

aprovat inicialment, per a la qual cosa s'ha de reservar el crèdit necessari per cobrir l'import màxim de les noves necessitats.

4. Classificació dels contractes en funció de la quantia

Abans de començar l'explicació de la tramitació de l'expedient de contractació explicarem la classificació dels contractes en funció de la seva quantia, prenent com a referència el seu valor estimat calculat com s'ha descrit en el punt anterior excepte pel que fa a les despeses menors en les que es pren com a referència la seva quantia

4.1 Contractes menors i despeses menors

Els CONTRACTES MENORS estan regulats a l'art. 118 de l'LCSP. Són contractes menors els de valor estimat inferior a 40.000 €, quan es tracti de contractes d'obres, i a 15.000 €, quan es tracti de contractes de subministrament o de serveis.

En la redacció inicial de l'article 118 s'establia que la tramitació exigia l'emissió d'un informe de l'òrgan de contractació que justificués de manera motivada la necessitat del contracte i el fet que no s'alterava el seu objecte amb la finalitat d'evitar l'aplicació dels llindars descrits en l'apartat anterior i que el contractista no havia subscrit més contractes menors que individual o conjuntament superessin la xifra esmentada en el paràgraf anterior. L'òrgan de contractació havia de comprovar el compliment d'aquesta regla.

L'article 118 de l'LCSP es va modificar per la disposició final primera del Reial decret Llei 3/2020, de 4 de febrer, que va suprimir l'exigència de comprovació que el contractista no hagi subscrit més contractes menors que individualment o conjunta superin els límits del contracte menor.

Així mateix, en la tramitació d'un contracte menor es requereix l'aprovació de la despesa i la incorporació a l'expedient de la factura corresponent, que ha de complir els requisits que estableixen les normes de desplegament de la llei.

A més, en el contracte menor d'obres, s'ha d'afegir el pressupost de les obres, sens perjudici que hi hagi d'haver el projecte corresponent quan així ho requereixin les disposicions vigents. Igualment, s'ha de sol·licitar l'informe de les oficines o unitats de supervisió a què es refereix l'article 235 quan el treball afecti l'estabilitat, la seguretat o l'estanquitat de l'obra.

La Llei 14/2018, de 28 de desembre, de pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per a l'any 2019, modificada pel Decret Llei 8/2020, de 13 de maig, de mesures urgents i extraordinàries per a l'impuls de l'activitat econòmica i la simplificació administrativa en l'àmbit de les administracions públiques de les Illes Balears per pal·liar els efectes de la crisi ocasionada per la COVID-19, defineix les **despeses menors** de la manera següent:

«1. Són despeses menors les despeses derivades de subministraments i serveis de quantia inferior a cinc mil euros, exclòs l'impost sobre el valor afegit.

2. Aquestes despeses menors no requereixen cap tramitació substantiva o procedimental, sens perjudici dels actes d'execució pressupostària a què es refereix l'apartat 3 d'aquesta disposició.

En tot cas, les despeses menors a què es refereix aquesta disposició addicional constitueixen pagaments menors als efectes de l'incís final de l'article 63.4, del tercer paràgraf de l'article 335.1 i del tercer paràgraf de l'article 346.3 de la Llei 9/2017 esmentada, per la qual cosa no s'han de publicar en el perfil del contractant ni s'han de trametre i comunicar a la Sindicatura de Comptes de les Illes Balears i al Registre de Contractes del Sector Públic, ni tampoc al Registre de Contractes de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears».

A més, en l'àmbit de la CAIB a les despeses menors i als contractes menors se'ls aplica la Instrucció 1/2020 de la Intervenció General.

4.2 Contractes de regulació harmonitzada o no de regulació harmonitzada (contractes SARA o contractes no SARA)

Els contractes subjectes a regulació harmonitzada (SARA) són els contractes que, per raó de la superació de certs llindars de valor econòmic, estan sotmesos a les directives europees de contractació pública.

En els contractes que no són SARA, el legislador nacional és lliure de configurar un règim jurídic propi, encara que amb el límit dels principis bàsics de el dret comunitari.

Són contractes SARA els següents:

- Obres, concessió d'obres i concessió de serveis el valor estimat dels quals sigui \geq a 5.350.000 euros.

- Subministraments el valor estimat dels quals sigui \geq a 214.000 €.
- Serveis el valor estimat dels quals sigui \geq a 214.000 €.
- Serveis socials i altres serveis específics enumerats en l'annex IV de l'LCSP el valor estimat dels quals sigui \geq a 750.000 €.

Els contractes de valor estimat inferior als imports assenyalats són contractes no SARA amb els límits inferiors prevists per als contractes menors.

Els imports assenyalats són objecte d'actualització anualment per la Comissió Europea i a Espanya els actualitza una ordre ministerial del Ministeri d'Hisenda.³ No s'han actualitzat els imports per a l'any 2021.

5. L'expedient de contractació. Obligacions de caràcter pressupostari en la Llei 9/2017. Fases d'execució del pressupost i correlació en l'expedient de contractació

La tramitació d'un expedient o l'elaboració de documentació preparatòria és un requisit comú a tots els contractes formalitzats per qualsevol entitat del sector públic, a més de la justificació de la necessitat i la idoneïtat del contracte com a instrument apte per a la satisfacció de les necessitats públiques que es pretenen cobrir.

El procediment de contractació comprèn les actuacions a través de les quals l'Administració forma la seva voluntat contractual mitjançant l'elaboració i l'aprovació d'un conjunt d'actes administratius, de manera que no pot haver-hi contracte sense que prèviament s'hagi tramitat aquest procediment contractual, excepte en la tramitació d'emergència.

Paral·lelament a la tramitació de l'expedient de contractació s'ha de tramitar l'expedient comptable.

La gestió econòmica del pressupost de despesa es concreta en les fases següents:

³ <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-2019-18748>

- **AUTORITZACIÓ DE LA DESPESA (FASE A):** acte administratiu pel qual un òrgan de l'Administració que té atribuïdes competències per gestionar una despesa l'aprova i en determina la quantia de manera certa o bé de la manera més aproximada possible, per a la qual cosa reserva la totalitat o una part del crèdit pressupostari.
- **COMPROMÍS DE LA DESPESA (FASE D):** acte administratiu en virtut del qual l'autoritat competent acorda o concerta amb un tercer la realització d'obres, prestacions de serveis, etc., que prèviament han estat autoritzades.
- **RECONeixEMENT DE L'OBLIGACIÓ (FASE O):** acte administratiu pel qual l'autoritat competent accepta formalment amb càrrec al pressupost de despeses un deute a favor d'un tercer, a conseqüència del compliment per part d'aquest de la prestació a la qual s'ha compromès. Prèviament al reconeixement de l'obligació, s'ha d'acreditar documentalment la realització de la prestació.
- **PROPOSTA DE PAGAMENT (FASE P):** acte administratiu en el qual s'ordena el pagament de les obligacions reconegudes prèviament.

Les tres primeres són les que acaben amb el reconeixement d'una obligació a càrrec de la hisenda pública, ja que la darrera s'ocupa únicament de les actuacions mitjançant les quals es produeix la sortida de fons de la Tresoreria de la Comunitat Autònoma amb la finalitat de saldar les obligacions adquirides prèviament. Per això, les tres primeres fases són les que centren la gestió econòmica de l'expedient de contractació administrativa.

A més de les fases esmentades, l'expedient econòmic també inclou altres actuacions, com les del control de legalitat i les de comptabilitat, que tenen com a finalitat garantir l'adequació de l'expedient a la normativa aplicable, així com registrar l'execució de la despesa en el pressupost.

En el quadre següent es mostra la correlació entre les fases del procediment d'adjudicació d'un contracte i les fases d'execució del pressupost de despeses:

FASES DE L'EXPEDIENT CONTRACTACIÓ	FASE D'EXECUCIÓ PRESSUPOSTÀRIA	DOCUMENT COMPTABLE
Inici de l'expedient i fiscalització	Certificat d'existència de crèdit	RF
Aprovació de		

l'expedient, publicitat i licitació		
Adjudicació i formalització		
Execució i pagament	Reconeixement de l'obligació, proposta de pagament i pagament material	Aprovació de la despesa
		Disposició de la despesa

Una excepció a la correlació que hem vist abans és la tramitació d'expedients d'acord marc o de sistema dinàmic d'adquisició. L'acord marc o el sistema dinàmic són sistemes per a la racionalització de la contractació que regula l'LCSP, a més de les centrals de contractació.

Un acord marc és un acord entre un o diversos poders adjudicadors i un o diversos operadors econòmics, l'objecte del qual consisteix a establir les condicions que regiran els contractes que s'adjudiquin durant un període determinat, en particular, les relatives als preus i, si escau, a les unitats previstes.

Els acords marc no suposen la realització d'una despesa immediata ni l'emissió de cap document de tipus pressupostari. La tramitació d'un acord marc no està condicionada a l'existència de crèdit, que s'haurà d'acreditar quan existeixin necessitats reals d'adquisició dels subministraments o serveis objecte de l'acord marc i es tramiti l'expedient corresponent de contracte basat.

A més, si el termini d'execució de l'acord marc s'estén més enllà d'un exercici pressupostari, tampoc no és necessària l'autorització de la imputació de la despesa a exercicis futurs.

FASE DE L'ACORD MARC	FASE DE L'EXPEDIENT CONTRACTACIÓ	FASE DE L'EXECUCIÓ PRESSUPOSTÀRIA	DOCUMENT COMPTABLE
ACORD MARC	Inici de l'expedient i fiscalització		
	Aprovació de l'expedient, publicació i licitació		
	Adjudicació i formalització		
CONTRACTE BASE	Inici de l'expedient i fiscalització	Certificat existència de crèdit	RF
	Consulta a empreses i presentació d'ofertes	Aprovació de la despesa	A
	Adjudicació i formalització	Disposició de la despesa	D

	Execució i pagament	Reconeixement de l'obligació, proposta de pagament i pagament material	OP
--	---------------------	--	----

5.1. Inici de la tramitació de l'expedient de contractació. L'existència de crèdit

L'òrgan de contractació inicia la tramitació del procediment motivant la necessitat del contracte, la qual ha de referir-se a la totalitat de l'objecte del contracte, sens perjudici de la seva divisió en lots, a l'efecte de licitació i adjudicació.

L'expedient ha d'incorporar, entre d'altres, els documents següents:

- a) Plec de clàusules administratives particulars.
- b) Plec de prescripcions tècniques.
- c) Certificat d'existència de crèdit o document que legalment el substitueixi.
- d) Fiscalització prèvia de la intervenció.

L'article 46 de la Llei 47/2003, general pressupostària, estableix que no poden adquirir-se compromisos de despesa ni obligacions per quantia superior a l'import dels crèdits autoritzats en els estats de despeses, i que són nuls de ple dret els actes administratius i les disposicions generals amb rang inferior a la llei que incompleixin aquesta limitació, sens perjudici de les responsabilitats regulades en el títol VII d'aquesta llei. Per la seva banda, l'article 42 de la Llei general pressupostària estableix que els crèdits per a despeses s'han de destinar exclusivament a la finalitat específica per a la qual hagin estat autoritzats per la llei de pressuposts o que resulti de les modificacions aprovades de conformitat amb aquesta llei.

Aquests articles estableixen les clàssiques limitacions pressupostàries en una doble vessant, quantitativa i qualitativa, cosa que és aplicable a qualsevol despesa pública, incloses les despeses contractuals. Per això, quan l'LCSP estableix el REQUISIT D'EXISTÈNCIA DE CRÈDIT ADEQUAT I SUFICIENT, es refereix al fet que hi ha d'haver crèdit en la partida a la qual s'imputa el contracte i que aquesta partida ha

de ser l'adequada d'acord amb la naturalesa econòmica del contracte que es pretengui formalitzar, tenint en compte també, com és lògic, el programa i el servei pressupostari.

A la Comunitat Autònoma, el mètode per acreditar aquesta circumstància és el registre del document comptable RF, que, tot i que no forma part del procés d'execució de la despesa pública estrictament, és una reserva de la quantia necessària per ser utilitzada posteriorment en l'expedient, la qual cosa disminueix el saldo del crèdit inicial del pressupost.

En aquest punt és transcendental assenyalar que la inexistència de crèdit és un dels tràmits econòmics que poden viciar de nul·litat el procediment. En efecte, la legislació de contractació ha inclòs aquesta causa de nul·litat dels contractes de manera similar en les successives lleis sobre contractes del sector públic, que en l'actualitat es recull en l'article 39 de l'LCSP,⁴ però no el fet d'haver omès el tràmit de certificació, verificació i control d'existència de crèdit (vici esmenable). Sempre que existeixi crèdit en el moment d'adjudicar-se el contracte, no ha de produir el radical efecte de la nul·litat absoluta.⁵

D'altra banda, la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, estableix que constitueixen una infracció molt greu en matèria de gestió econòmica pressupostària els compromisos de despeses sense crèdit suficient per realitzar-los i la sanciona amb la inhabilitació per ocupar càrrec públic durant un període d'entre cinc i deu anys i l'obligació de restituir les quantitats satisfetes indegudament.

Mitjançant la Instrucció 2/2012, de 12 de març, de la Interventora General de la CAIB i de la directora de l'Advocacia sobre la tramitació que s'ha de seguir per als supòsits de reconeixement extrajudicial de crèdits derivats de la contractació irregular, es determina la necessitat d'iniciar un expedient de revisió d'ofici en el cas que s'adverteixi una causa de nul·litat com la referida anteriorment, això és, la manca de crèdit pressupostari.

⁴ Article 39. Causes de nul·litat de dret administratiu.: 2.a) «La manca o insuficiència de crèdit, de conformitat amb el que s'estableix en la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària, o en les normes pressupostàries de les restants administracions públiques subjectes a aquesta Llei, excepte els supòsits d'emergència»

⁵ Sentència del Tribunal Suprem de 14 de maig de 1999 (RJ/1999/5199)

En els antecedents de la Instrucció s'indica que «la nul·litat absoluta de l'actuació administrativa té com a conseqüència la impossibilitat que es derivin obligacions contractuals, la qual cosa no eximeix de l'obligació d'abonar les prestacions efectuades. En virtut del principi general del dret segons el qual ningú pot enriquir-se en detriment d'un altre, neix una obligació *ex lege*, i l'Administració ha de restituir l'enriquiment. Per tant, l'expedient d'enriquiment injust o de reconeixement extrajudicial de deute es presenta com un instrument de despesa per a fer efectiva la liquidació del contracte que porta causa de la resolució d'un expedient de revisió d'ofici i la seva finalitat és evitar l'enriquiment injust de l'Administració».

Veurem aquest procediment en la unitat 2.

En el moment de dur a terme la reserva de crèdit i completar la documentació que ha constar en l'expedient de contractació en relació amb la despesa en aquesta fase inicial, s'ha de tenir en compte el següent:

- Que el crèdit sigui adequat i suficient.
- Que s'imputi la despesa a l'exercici pressupostari que correspongui en el cas de despeses pluriennals o expedients de tramitació anticipada de despesa.
- Si la despesa té caràcter estructural i requereix autorització.
- Si la despesa requereix aprovació prèvia pel Consell de Govern.

A continuació analitzarem cada punt.

5.1.1. Crèdit adequat

Ha d'existir crèdit en la partida a la qual s'imputa el contracte i aquesta partida ha de ser l'adequada d'acord amb la naturalesa econòmica del contracte que es pretengui realitzar. Els crèdits del pressupost de despeses estan distribuïts en

partides. Les partides pressupostàries s'identifiquen amb la conjunció de tres, quatre i fins a cinc codis. Cada codi es correspon amb un tipus de classificació pressupostària: orgànica, funcional, econòmica i territorial.

La CLASSIFICACIÓ PRESSUPOSTÀRIA és un dels elements fonamentals que constitueixen un sistema sòlid de gestió pressupostària, atès que determina la manera en què es registren, es presenten i reporten les dades pressupostàries i, per tant, té un impacte directe en la transparència i la coherència del pressupost.

La CLASSIFICACIÓ ORGÀNICA ofereix informació sobre qui és l'òrgan gestor responsable dels crèdits. Els crèdits assignats als diferents centres gestors de despesa dels òrgans amb dotació diferenciada en els pressupostos s'agrupen per seccions i centres de cost. Informa sobre quin òrgan és el que gasta.

La CLASSIFICACIÓ FUNCIONAL o per programes informa sobre la finalitat de la despesa, és a dir, a què es destina el que es gasta. Se subdivideix en subprogrames. La classificació per programes s'indica amb un codi alfanumèric, compost per tres dígits i una lletra. El primer dígit designa l'àrea de despesa, el primer i el segon junts designen la política de despesa i els tres dígits es refereixen al grup de programes. El programa s'identifica amb la lletra.

La CLASSIFICACIÓ ECONÒMICA informa sobre la naturalesa econòmica de la despesa, és a dir, en què es gasta. Es subdivideix en capítols, articles, conceptes i subconceptes. Els crèdits s'agrupen per capítols separant el següent:

- Operacions corrents: els capítols corresponents a despeses correntes són el capítol 1 (despeses de personal), el capítol 2 (despeses corrents en béns i serveis), el capítol 3 (despeses financeres) i el capítol 4 (transferències corrents).
- Operacions de capital: els capítols corresponents a operacions de capital són el capítol 6 (inversions reals) i el capítol 7 (transferències de capital).
- Operacions financeres: els capítols corresponents a operacions financeres són el capítol 8 (actius financers) i el capítol 9 (passius financers).

- El capítol 5, fons de Contingència d'execució pressupostària, per atendre determinades necessitats imprevistes.

—

La CLASSIFICACIÓ TERRITORIAL: els crèdits destinats a inversió es territorialitzen per àmbits insulars segons l'illa on es preveu realitzar la inversió. En el cas de les inversions territorialitzades a Mallorca es diferencien, a més, les que s'han de realitzar fora del terme municipal de Palma i les que s'han de realitzar en aquest terme municipal. A aquest efecte s'utilitzen els codis següents:

10 Mallorca, excepte el municipi de Palma

11 Mallorca, municipi de Palma

20 Menorca

30 Eivissa

40 Formentera

00 Sense territorialitat directa o d'impossible determinació a priori

Així mateix, el codi de territorialització és obligatori per als crèdits prevists en els articles 46 i 76, corresponents a transferències corrents i de capital a corporacions locals.

EXEMPLE DE CLASSIFICACIÓ DE LES PARTIDES (CORRESPON AL PRESSUPOST DE L'EXERCICI 2019)

ORGÀNICA+FUNCIONAL+ECONÒMICA+TERRITORAL+FONS FINALISTA

13601421K02625993019403

ORGÀNICA: 13601

SECCIÓ PRESSUPOSTÀRIA: 13 Conselleria d'Educació i Universitat

CENTRE DE COST: 13601 DG Innovació Educativa

Funcional: 421k02

PROGRAMA: 421K Innovació i comunitat educativa
421 Administració General d'Educació
42 Educació

Subprograma: 421K02 Innovació educativa

ECONÒMICA: 62599

CAPÍTOL 6 Inversions reals

ARTICLE 62 Inversió nova associada al funcionament operatiu dels serveis

CONCEPTE 625 Mobiliari i utillatge

SUBCONCEPTE 62599 Equipament de centres educatius

5.1.2. Crèdit suficient

A més d'adequat, el crèdit ha de ser suficient per cobrir la totalitat de la despesa que du associada el contracte. Ha d'incloure el pressupost base de licitació + 1 % cultural en obres + 10 % a futurs en obra pluriennal.

En els contractes d'obres de pressupost de licitació superior a 300.506,50 € s'ha d'incloure una partida d'import igual o superior a l'1 % que es destinarà a la protecció, la conservació i l'enriquiment del patrimoni històric.⁶

Quan el crèdit a la partida pressupostària adequada és insuficient es pot completar fins a la totalitat de l'import necessari de les dues maneres següents:

1. Es pot completar amb el crèdit de partides pressupostàries vinculades. La vinculació dels crèdits entra en joc quan el centre gestor no disposa de crèdit suficient en el concepte al qual correspon imputar la despesa que es realitzarà però disposa de saldo en un altre concepte.

Els crèdits que formen els programes corresponents de despeses tenen caràcter limitatiu, d'acord amb els diferents nivells de vinculació entre els crèdits.

La conseqüència fonamental de la vinculació dels crèdits és que permet als òrgans gestors disposar del sumatori de les quantitats corresponents als crèdits que vinculen entre si per finançar despeses imputables a un sol d'aquests crèdits.

Amb caràcter general la vinculació és:

- orgànica a nivell de secció
- funcional a nivell de programa
- econòmica a nivell de capítol

Excepcions: el capítol 1, que és a nivell de secció, i capítol i el capítol 6, que és a nivell de secció, programa i article.

Exemple

13601421K01 22109 Aquesta partida està vinculada amb totes les partides de la secció 13, programa 421K i capítol 2.

13601421K016259930 Aquesta partida està vinculada amb les partides de la secció 13, programa 421K i article 62.

13601421A0112000 Tot el capítol 1 de la secció 13 està vinculat.

En l'imagen següent podeu veure un exemple real de vinculació de crèdits (columna de la dreta).

⁶ Art. 80 Llei de patrimoni històric dels Illes Balears i instruccions 1/2009 i 4/2010 de la Intervenció General de la CAIB.

Estado ejecución partidas 6.0

Entitat: C.A.I.B. -Llistat execució partides- Data: 30.04.2019
 Exercici: 2019 Pàg: 1
 Resolució: 13 Conselleria d'Educació i Universitat

Aplicació presupostària	Fons	Crèdit inicial	Crèdit definitiu	A	A	D	OP	Pag. realitzat	Penal. pagament	Crèdit disponible	Crèdit visibilitat
13601 G/421801/62599/00		0,00	0,00	14.520,00	14.520,00	14.520,00	0,00	0,00	0,00	14.520,00	92.486,02
13601 G/421801/62599/00		200.000,00	200.000,00	107.513,98	52.010,50	52.010,50	25.733,73	25.733,73	0,00	92.486,02	92.486,02
13601 G/421802/62599/00		2.000.000,00	2.000.000,00	1.985.460,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14.520,00	92.486,02
13601 G/421802/62599/00	18043	0,00	1.132.609,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.132.609,00	1.132.609,00
13601 G/421802/62599/00	18043	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.132.609,00	1.132.609,00
13601 G/421802/62599/11	18043	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.132.609,00
13601 G/421806/62599/00		1.800.000,00	925.000,00	925.000,00	1.312,84	1.312,84	1.312,84	1.312,84	0,00	0,00	92.486,02
13601 G/421806/62599/00	31110	0,00	975.000,00	975.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Total executió:		3.700.000,00	4.032.609,00	3.607.513,98	66.643,34	66.643,34	27.046,57	27.046,57	0,00	1.225.095,02	
Total final:		3.700.000,00	4.032.609,00	3.607.513,98	66.643,34	66.643,34	27.046,57	27.046,57	0,00	1.225.095,02	

2. Si amb la vinculació dels crèdits no es pot cobrir la totalitat de la despesa projectada, els crèdits i les previsions inicials dels estats de despeses dels Pressupostos Generals de la Comunitat Autònoma poden ser objecte de modificacions pressupostàries.⁷ Concretament, la modalitat de modificació adequada és la transferència de crèdit.

Les transferències de crèdit són traspassos de dotacions d'una partida pressupostària a una altra amb diferent nivell de vinculació. Hi ha limitacions a les transferències de crèdit. Les més generals són les següents:

- No es poden minorar crèdits destinats a operacions financeres per incrementar crèdits destinats a operacions no financeres.
- No es poden incrementar els crèdits relatius a operacions corrents amb minoració dels crèdits relatius a operacions de capital, excepte que s'obtingui l'autorització prèvia de la Comissió d'Hisenda i Pressupostos del Parlament de les Illes Balears.⁸

5.1.3. Despeses pluriennals

7 Art. 54 de la Llei 14/2014, de 29 de desembre, de finances de la CAIB. Tipus de modificacions de crèdit: 1. Els crèdits inicials i les previsions inicials dels estats de despeses i d'ingressos dels pressupostos generals dels ens del sector públic administratiu de la Comunitat Autònoma poden ser objecte de les modificacions pressupostàries següents:

- a) Crèdits extraordinaris.
- b) Suplements de crèdit.
- c) Ampliacions de crèdit.
- d) Transferències de crèdit.
- e) Generacions de crèdit.
- f) Incorporacions de crèdit.
- g) Rectificacions de crèdit.

8 Art. 58 de la Llei 14/2014, de 29 de desembre, de finances de la CAIB

Són les despeses que abasten més d'un exercici pressupostari i comprometen crèdits d'exercicis posteriors a aquell en què s'autoritza.

Les previsions pressupostàries s'han d'adequar al ritme d'execució del contracte i de reconeixement de les obligacions.⁹

D'acord amb el que estableix l'art. 65 de la Llei 14/2014, de finances de la CAIB, el nombre d'exercicis als quals es poden aplicar les despeses pluriennals no pot ser superior a cinc, corresponents a l'exercici corrent i a quatre exercicis futurs més.

La despesa acumulada imputada a cadascun dels exercicis futurs no pot excedir les quantitats següents:

- En l'exercici immediat següent, el 70 % del crèdit inicial del capítol del pressupost corrent corresponent a la secció pressupostària de què es tracti.
- En el segon exercici, el 60 %.
- En el tercer i el quart exercicis, el 50 %.

Excepcionalment, en casos especialment justificats, es pot exceptuar l'aplicació de les limitacions esmentades. Entre els supòsits que s'exceptuen de l'aplicació dels límits estan els expedients en els que la despesa total de l'expedient pluriennal de què es tracti en cada cas sigui inferior a 30.000 €.¹⁰

A més, en els contractes d'obres de caràcter pluriennal s'ha de retenir un 10 % addicional del crèdit de l'import de l'adjudicació en el mateix moment en què tingui lloc l'adjudicació per tramitar la certificació final d'obra. La retenció s'ha de fer en la darrera anualitat o la següent segons el moment en què es prevegi el pagament.

9. Instrucció de la Intervenció General 2/2017.

10 Apartat 3 de la disposició final cinquena de la Llei 3/2020, de 29 de desembre, de pressuposts generals de la CAIB per a l'any 2021.

L'aprovació i la modificació d'autoritzacions i compromisos de despeses de caràcter pluriennal requereixen un informe previ de la direcció general competent en matèria de pressuposts quan ultrapassin els límits establerts en l'article 65.1 de la Llei de finances o quan l'import global de les anualitats corresponents als exercicis futurs excedeixi en total un milió d'euros.¹¹

Per a despeses pluriennals que no ultrapassin els límits i les anualitat futures de les quals no excedeixin 1 milió d'euros, la competència per autoritzar la imputació de la despesa a exercicis futurs és de els secretaris generals de les conselleries, els directors en els organismes autònoms i el director general del Servei de Salut.

En la Comunicació del DG de Pressuposts de 27 de gener de 2020 s'assenyalen els requisits que ha de complir la resolució d'autorització de les despeses pluriennals.

Les unitats de gestió econòmica han d'incloure en els expedients de despeses un certificat relatiu a la situació del crèdit de la partida.

Després d'haver formalitzat el contracte s'han d'actualitzar els imports de les anualitats del contracte segons l'import d'adjudicació i comunicar-lo a l'UGE i a la Direcció General de Pressuposts.

Exemple de pressupost per a un contracte pluriennal que s'ha d'iniciar l'1 d'octubre amb una duració de 24 mesos i un pressupost de licitació de 168.000 €. (Instrucció 2/2017)

EXERCICI	EXECUCIÓ	MENSUALITATS A PAGAR	PRESSUPOST
2020	3 mesos	2 mesos*	14.000 €
2021	12 mesos	12 mesos (1+11)**	84.000 €
2022	9 mesos	10 mesos (1+9)**	70.000 €
TOTAL	24 mesos		168.000 €

* Factura del mes d'octubre a pagar en mes de novembre i novembre a pagar en desembre

** Factura de desembre de l'any anterior més les factures mensuals gener-novembre de l'anualitat corrent

5.1.4.Despeses estructurals

¹¹ Apartat 4 de la disposició final cinquena de la Llei 19/2019, de 30 de desembre, de pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per a l'any 2020.

Les despeses estructurals són les corresponents a inversions noves o a altres actuacions que no siguin de mera reposició imputables al capítol econòmic d'inversions reals dels pressupostos de les entitats del sector públic administratiu o a les variacions d'actius no financers del pressupost de capital de les entitats del sector públic empresarial i fundacional que, una vegada implantades, generen altres despeses recurrents en exercicis futurs al d'implantació, associades directament amb l'actiu o l'activitat corresponent, per exemple, la construcció d'un centre educatiu genera altres despeses recurrents, com neteja, mobiliari, equipaments informàtics...

Han de ser autoritzades pel conseller competent en matèria d'hisenda i pressuposts abans de ser autoritzades. Per ser autoritzades s'ha de tenir en compte l'impacte econòmic, en termes de sostenibilitat financera, de les despeses recurrents futures i el seu encaix en el pla pressupostari pluriennal de la secció pressupostària corresponent, d'acord amb la sol·licitud valorada i motivada de la persona titular de la secció pressupostària corresponent i amb l'informe preceptiu de la direcció general competent en matèria de pressuposts.

5.1.5. Expedients de tramitació anticipada de despesa

Són els expedients de despesa que se substancien en un exercici anterior a aquell en què se n'ha d'iniciar l'execució i el pagament. És possible que es doni la coincidència d'un expedient anticipat de despesa i un de pluriennal.

Per tramitar-los, s'ha de complir alguna de les condicions següents:

- Existeix crèdit previst en l'avantprojecte de pressuposts.
- Normalment hi ha crèdit en el pressupost per a aquesta finalitat.
- La Direcció General de Pressuposts informa que existeix finançament adequat i suficient.

Es poden iniciar durant tot l'exercici pressupostari. Es pot arribar fins a la fase d'adjudicació i formalització del contracte, sempre amb la condició suspensiva d'existència de crèdit adequat i suficient. Ha de constar una diligència en tota la

documentació de l'expedient per deixar constància que es tracta d'un expedient de tramitació anticipada. També han de complir els límits de l'article 65 de la Llei de finances. S'han d'aprovar abans del 31/12/n-1.

5.1.6. Autorització prèvia del Consell de Govern

En el cas d'expedients de contractació, l'autorització del Consell de Govern té doble naturalesa. D'una banda, aquest òrgan ha d'atorgar una autorització prèvia per contractar i, de l'altra, una autorització prèvia per autoritzar i disposar la despesa.

D'acord amb l'article 10.2 de la Llei 3/2020, de 29 de desembre, de pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per a l'any 2021, és necessari el següent:

- L'autorització prèvia per autoritzar i disposar la despesa en els expedients de despesa de capital (capítols 6 i 7) de quantia superior a 1.000.000 € i de despesa corrent (capítols 1-4) de quantia superior a 500.000 € o, en el cas d'expedients de despesa corrent del Servei de Salut de les Illes Balears, a 750.000 €.
- L'autorització prèvia per contractar en tot cas en contractes, acords marc, sistemes dinàmics, d'adquisició o convocatòries de concerts socials quan el valor estimat sigui superior a 750.000 €, amb independència que els expedients de despesa concrets que se'n derivin requereixin l'autorització prèvia del Consell de Govern en els termes prevists en el paràgraf anterior.

5.2. Aprovació de l'expedient de contractació i de la despesa

Aquesta fase del procediment de contractació implica dues manifestacions d'enorme rellevància que se substancien en el següent:

- L'aprovació de la despesa.

— L'aprovació de l'expedient.

A més, durant aquesta fase es desenvoluparà el procediment de licitació, des de la publicació dels anuncis en procediments oberts o lliurament dels escrits d'invitació en cas de procediments negociats fins a l'adjudicació del contracte.

La regla general sobre competència en aquesta fase de l'expedient és que l'òrgan competent per autoritzar i disposar la despesa ho és també per dictar la resolució administrativa que dona lloc a aquesta despesa, llevat dels casos de la contractació centralitzada i la tramitació d'expedients subjectes a la Llei de patrimoni i, en general, en la resta dels casos en què la competència per dictar la resolució esmentada està atribuïda legalment a un altre òrgan.

En l'àmbit de la CAIB les lleis de pressuposts atribueixen als consellers les competències en matèria d'autorització i de disposició de la despesa que corresponen amb caràcter general i permanent.

D'altra banda, d'acord amb l'article 64 de la Llei 3/2003 de 26 de març, de règim jurídic de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, els consellers també tenen la condició d'òrgan de contractació. L'òrgan de contractació centralitzada és el conseller competent en matèria de contractació pública.

En els expedients de despesa derivats de la tramitació per la Central de Contractació de la CAIB d'expedients de contractació d'obres, subministraments i serveis declarats de contractació centralitzada i no homologats, als quals es refereix l'article 12 del Decret 56/2012, de 13 de juliol, pel qual es crea la Central de Contractació, es regula la contractació centralitzada i es distribueixen competències en aquesta matèria en l'àmbit de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i dels ens que integren el sector públic autonòmic, l'òrgan competent en matèria de contractació centralitzada ha de fixar la partida pressupostària a la qual s'ha d'imputar la despesa, llevat dels expedients en els quals cal l'autorització prèvia del Consell de Govern, que també ha de fixar la partida pressupostària a la qual s'ha d'imputar la despesa.

L'òrgan competent per autoritzar i disposar la despesa en els expedients de contractació d'obres, subministraments i serveis declarats de contractació centralitzada i no homologats és la persona titular de la secció pressupostària que inclogui els crèdits destinats a finançar l'operació, d'acord amb les resolucions dictades per l'òrgan competent en la matèria a què es refereix el paràgraf anterior.

Entrant en el contingut propi de l'expedient de contractació, aquesta fase de la despesa requereix compilar un conjunt de documents entre els quals s'ha d'incloure tant documentació de caràcter general relativa a la despesa que es durà a terme com la sèrie ordenada d'actuacions el contingut de les quals està condicionat per les exigències que deriven de la contractació administrativa, és a dir, de l'aplicació de l'LCSP.

L'expedient administratiu de contractació es regula en l'article 116 de la Llei, en el qual es detalla que ha de contenir la documentació següent, entre altres documents com informes i plecs:

- Acord d'inici de l'expedient.
- Memòria justificativa de la necessitat de contractació.
- Justificació de l'existència de crèdit adequat i suficient per realitzar-la.
- Aprovació de la despesa, en la qual s'assenyali l'aplicació pressupostària a la qual s'imputarà, així com l'acreditació de la competència de l'òrgan per aprovar-la. Aquesta aprovació pot ser simultània a la de l'expedient de contractació.
- Document comptable d'autorització (A) pel mateix import de la reserva de crèdit.

Si escau, l'expedient de contractació també ha de contenir la fiscalització prèvia, en els termes prevists en la legislació aplicable de la Comunitat Autònoma. Per a això, amb caràcter previ al fet que l'òrgan de contractació autoritzi la despesa i aprovi l'expedient, aquest s'ha d'enviar a la Intervenció General o a la Intervenció Delegada segons correspongui.¹²

12 Acord del Consell de Govern de 7 de setembre de 2020 pel qual s'aplica la previsió de l'article 117.2 de la Llei de finances de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears respecte a l'exercici de la funció

5.3. Adjudicació i formalització del contracte. Disposició de la despesa.

El compromís de despesa és un acte administratiu mitjançant el qual l'òrgan competent es compromet amb un tercer a realitzar una despesa prèviament aprovada, per un import que o bé ja està exactament quantificat o és determinable. En aquesta fase, l'expedient de despesa deixa de ser un document purament intern per convertir-se en un compromís extern amb un tercer, que, una vegada hagi complert les condicions establertes, serà un creditor de l'Administració pública.

L'expedient del compromís o disposició de la despesa es construeix de manera paral·lela al procediment d'adjudicació i finalitza amb l'adjudicació del contracte, document del qual neix el compromís.

Una vegada formalitzat el contracte, es produeix el seu perfeccionament, és a dir, inicia la seva existència, validesa i vigència, i és vinculant des d'aquest instant per a les parts que l'han subscrit. És el moment de registrar en el sistema d'informació comptable de l'Administració el compromís adquirit amb l'adjudicatari mitjançant la comptabilització del document D en el pressupost de despeses per l'import d'adjudicació del contracte. En aquest moment, en els expedients de caràcter pluriennal s'han d'actualitzar els imports de les anualitats del contracte segons l'import d'adjudicació i comunicar-lo a la UGE i a la Direcció General de Pressuposts.

5.4. Recepció i pagament. Reconeixement de l'obligació

En aquesta fase d'execució de la despesa, l'Administració reconeix l'existència d'un crèdit exigible a la hisenda pública, derivat d'una despesa aprovada, compromesa i que comporta la proposta de pagament corresponent, és a dir, l'Administració reconeix el dret del creditor i assumeix al seu càrrec l'obligació de pagar-li puntualment, donant per vàlida la prestació que va fer.

Cenyint-nos a l'àmbit de la contractació administrativa, el reconeixement de l'obligació és l'acte administratiu pel qual l'òrgan competent accepta formalment un deute exigible a favor d'un tercer a conseqüència del compliment, per part d'aquest, de la prestació a què s'hagi compromès, segons el principi de «servei fet».

Per tant, per reconèixer l'obligació s'ha de realitzar prèviament de manera efectiva la prestació contractual de conformitat amb el contracte que al seu moment va ser formalitzat i l'ha d'acreditar mitjançant l'obligació que té el contractista de presentar la factura davant el registre administratiu corresponent, en el termini establert i en la forma escaient, en el termini de trenta dies des de la data de lliurament efectiu de les mercaderies o la prestació del servei. A més, la constatació que la factura correspon a una prestació realitzada d'acord amb els termes del contracte i a satisfacció de l'Administració requereix un acte formal i positiu de recepció o conformitat.

L'Administració té l'obligació d'abonar el preu en el termini de trenta dies des de la data d'aprovació de les certificacions d'obra o dels documents que acreditin la conformitat amb el que es disposa en el contracte dels béns lliurats o serveis prestats i, si es demora, ha d'abonar al contractista, a partir del compliment d'aquest termini de trenta dies, els interessos de demora i la indemnització pels costos de cobrament.

En tot cas, si el contractista incompleix el termini de trenta dies per presentar la factura davant el registre administratiu corresponent en els termes establerts en la normativa vigent sobre factura electrònica, la meritació d'interessos no s'iniciarà fins que hagin transcorregut trenta dies des de la data de la presentació correcta de la factura sense que l'Administració hagi aprovat la conformitat, si escau, i efectuat l'abonament corresponent.

A partir de l'endemà, el tipus legal d'interès de demora que el deutor està obligat a pagar és la suma del tipus d'interès aplicat pel Banc Central Europeu a l'operació principal de finançament més recent efectuat abans del primer dia del semestre natural de què es tracti, incrementat en vuit punts percentuals.¹³

¹³ https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2020-6848

Una vegada que l'òrgan de contractació està en possessió de tots els documents per justificar el reconeixement de l'obligació és quan s'ha de registrar aquesta fase de la despesa en el pressupost, mitjançant el registre d'un document comptable OP que comporta també la proposta de pagament.

5.5. Ordenació del pagament

La darrera fase d'execució de la despesa pressupostària és l'ordenació del pagament i s'hi inclouen els actes que comporten la sortida de fons de la Tresoreria. Per tant, es tracta d'una fase eminentment financera.

|
| Les ordres es paguen habitualment per transferència bancària.